

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona,
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETEKÉNT EGYISZER:
szombaton és egyes rendi-
völ alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlévélár (városok, községek) 7. sz. ide küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat iratára. Ide küldendők az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A városok és az állam.

Írta: dr. Múlek Lajos.

A régen multban az egész közéleti tevékenység a megyékben talált termő talajt. A társasélet vezetése, éppen úgy, mint az alkotmányos politikai küzdelem, az utmutatás az anyagi, a szellemi téren a megyék kezébe volt letéve. A megyék vezető férfiai vetették fel az eszméket, elveket, politikai-társadalmi kérdéseket: valósították is azokat a gyakorlati életben. A megyéket neveztek el: az alkotmányi bástyáinak, a törvények őreinek. És hogy megfelelték a hozzájuk kötött várakozásnak — igazolja a történelem, mely a maga ragyogását visszasugározza még a legközelebbi időben is.

A megyék mellett a városok mostoha gyermekek számba mentek. Még a felső megyékben tudtak némi fényt szerezni maruk részére egyes városok. Ennek nyitját fekvésükben, a szomszédos műveltebb országokkal való érintkezésben és a hadi állapotokban lehet indokolni. Ám a legtöbb várost a teljes télenység, a fejlődésben való megállás, a haladás hiánya jellemzi. Jogaikkal nem éltek — kötelességeiket nem ismerték. Az ipar, a kereskedelem ottaloma nem talált. Az oktatásügy siralmasan nézett ki. Egészségügy? közbiztonság? közművelődés?... Sahara! Kopárság, sívárság.

Nagy, hatalmas erő, az egész országot átható erő kellett ahhoz, hogy a városok letárgiájukból ébredjenek és belassák azt, hogy nem a maradás, haladás — nem a tespedés, hanem a cselekvés, — nem a széthuzás, hanem az erőf egyesítése, — nem az egyesek gyarapodása, hanem a közjólét emelése, — nem az ismeretek gyenge félhomálya, hanem a tanulás tiszta fénye, egészséges test, egészséges lélek, vagyon és közbiztonság: ezek együttesége kell a városi élethez. Ezek viszik előre a fejlődésben. — Ezek adnak lelket az eddig gépiesen működő testnek. Ezt az erőt, ezt az öntudatot, ezt a nem romboló, de alkotó erőt adta meg a városoknak a 48-iki törvényhozás, az akkori törvényhozásnak atyamestere, a nagy száműzött, a halálába halhatatlan, a szabadság igaz apostola: Kossuth Lajos.

A megyei életet az élet követelte mederbe terelni, a rakoncátlan állapotokat kiküszöbölni, az igaz alkotás szikráját a szervezetekbe beoltani; ez az új kor vívmánya, összekötve a mult valódi értékes hagyományainak, jogainak megtartásával, a alkotmány-biztosítékek tiszteletben tartásával.

Emellett a városok önkormányzati jogának, igazolt működési körének rendezése, a városi élet életképessé tétele, oda helyezze, hová tartozik, ez a 48-ik törvényhozás magasztos eredménye.

Nincsen senki e hazában, aki nem ismerné el a megyéknek nagy jelentőségét a multban és hivatását a jövőben. De elismerve ezt, be kell ismerni azt is, hogy az élet, a társadalom, a fejlődés, a haladás megteremtje maga központját, hol erő, vagyon, intelligencia, tudás, ismeret jobban érvényesül. Ahol ez az erő jobban érvényesül, mindjárt nyilvánvalóbban teremti meg a maga élvezhető, értékes gyümölcsét. Ez emberi szervezetben minden tag épségére szükség van. És hogy ez épség meg legyen, a főnek, az észnek világos, egészséges működésére van szükség. Egy világos gondolkodás, egy egészségesen működő, intelligens város a maga képét reá nyomja egész vidékekre. Huzza, vonja magához a központ a periferiákat, mint a központi pályaház, hová befut az ország anyyi és anyyi sinárja.

A 48-as törvényalkotás megmutatta az elveket, amelyeket a törvényhatósági téren érvényesíteni kell. Megállni nem szabad. A fejlődés törvényét árkolni — rombolás. Haladni kell.

És mit tapasztalunk?

A városok százados tespedését szüntették be. Évről-évre fejlődtek. Intézményeik egész láncosorozatot képeznek. Anyagi, szellemi fejlődésük szinte oszadoszerű. Munkájuk javát vitték az alkotásba a polgárok, nem kimélték az anyagi áldozatot. De hát mindennek van határa. Ma már ott tartunk, hogy a közterhek sulya agyonnyomással fenyegeti magát a szervezetet, magát az életet.

Az állam nem volt fukar a kötelezettségek megteremtésében és a kötelezettségek átruházásában. A rendőri teendők, az adóbehajtás, az árvaügyek, a peres eljárás egy részét és anyyi mást áthárítottak a törvényhatóságok vállaira. Nagy, mélyreható kiadások, ellenérték nélkül. Munkakör, a kiadók megterítésének elmulasztásával. Időt, erőt, munkát lekötő ténykedések, melyek államfeladatok és mégis tényben, pénzben a polgárok, a városok által viseltetnek, fedeztetnek. És mennyi társadalmi, humanitárius, játékonysági áldozat! A szálló ige: „nem kell mindent az államtól várni!”, annyira érvényesül, hogy alig lehet valamit kapni az államtól ott és akkor is, midőn adnia, nyújtania kellene.

Ha az adó nem foly be lavinaként: felelős a város. Ha a katonai állás nem végeztetik kívánság

szerint: jaj neked város. Ha nem tett a város felső óhaj kedvére: önzülni a rendelet, a parancs.

Elvönatott a városoktól a választási jog is jó nagy részben. Főkapitány, főorvos, főszámvé-
levéltárnok, kinevezés alá kerülnek. Ne legyen e fontos állásoknál pajtászkodás. És vajjon a kinevezéseknél nem érvényesül a rokonszenv, a pajtási érzés? Egy ember részéről még könnyebben, mint százaknál.

Az önkormányzati jog nem egy vonalon szenved sérelmet. Kérdem: miért késik egy-egy határozat felülről hónapokig, éven is túl? Ha a miniszter érdeklődik az ügy iránt, sürgetik a felterjesztést ismételtlen. Ha egy fontos ügyet sürget a város, véges-végtelen vár az elintézésre a köz kárára, a polgárság hátrányára.

De van még egy sarkalatos baj, melyet gyökereken orvosolni kell. Ez magyarul mondva: a városok beugratása, licitálás valami valódi, sokszor csak képzelt előnyért. Siralmas nézi azt a küzködést, amit a városok e téren kifejtének, kifejtési kénytelenek. Felsőbb iskola, kaszárnya, középület, közművelődési intézmény. Meglesz. De ki ad többet érte. Nem az a kérdés, hova kell? Hol indokolt? hol van hivatása? élete? erje? Nem! Ki ad többet érte az államnak. Minő sérelmes küzdés ez! Pedig ha a városok eszükre térnének, ha neglátnák erdőből a fát, nem mennének verembe, nem licitálnának egymás nyakára.

Bizton állíthatom: minden városnak meg van az igényköre. A vidék, a lakosság, a fejlődés egyaránt határolják a községkeletet. A jogost ne irigyelje egyik város sem a másiktól. Ha belát-
nak a speciális szükségletet, nem ugranának be az állami hangzatos frázisoknak; de bizonyára egyesült erővel; kölcsönös megértéssel, józan megfontolás és megállapodással elérik azt, amihez okvetlen szükségük van és átengednek másnak, amihez annak van joga. Ne követeljük pusztá irigységből vagy álszűgyenből oly alkotásokat, melyekre szükségünk nincsen, melynek terheit viselni csak nagy erőfeszítéssel tudják és mely egyebütt indokoltabb. Az erő és teher viszonyban legyen mindig. Mertha az utóbbi tulsok, az első összerokad alatta és szenved a köz érzékenyen, szükségletlenül.

A városoknak, mint egy nagy vidék géopontjának erősítése, egészséges fejlesztése, előrehaladása eminenter állami érdek. Világos tehát, hogy az államnak nemcsak funkciókat szabad azokra áthárítani, hanem gondoskodni kell a teherviselés lehetőségéről, a városi háztartás, a költségvetés egyensúlyáról. Nem szabad őket egymásnak kiszolgáltatni, egymással szemben forszírozni. Ellenkezőleg, módot kell nyújtani a kölcsönös munkára; eszközt adni a teherviselés könnyítésére.

A törvényhozás meghozta a városok segélyezése tekintetében a törvényt. Belátta a törvényhozás, hogy a városokkal szemben az államnak kötelességei vannak. Azon munkákért, melyeket a városok végeznek, ellenértéket kell adni. Ez ellenérték nem alamizsna, nem kegydíj, nem egyoldalú jutalom. Nem! Ez jár, ez jogos, megillető. Adni kell. És még nem adatik. Annyi idő telt el és még sem jutott egy fillér is a városok

pénztáraiba. Soha ennél mostohább eljárás. Segély van és még sincsen. Vigasz elméletileg nyújtva, de tényleg nem adva. Miért? hogyan? Nincsen és nem lehet olyan kaos, melyleg igazolhatni lehetne a késedelmet. Hiszen még a legmélyebb gyászolónak is enni kell. Ami dukál részükre, megadandó nékik, akár ideiglenes a kormány, akár átmeneti, akár megodosás.

A törvényhozás belátta, hogy a városokat gyamolítani kell. De megállni nem szabad. Gondoskodni szükséges, helyes, jó, a viszonyoknak megfelelő törvényről is.

Nem elég a főváros rendezése, dédelgetése, fejlesztése. Helyes. A sziv legfőbb életszerv, a vérkeringés ebben első sorban biztosítandó. Am az élet megáll, ha a többi szerv nem teljesíti funkcióját. A vidéki városok erőssége, állami erőt jelent. Az ő jogviszonyaikat rendezni, a kapkodást megszüntetni. Az autonómiát erőssé, cselekvő képessé tenni: ez feladata a törvényhozó testületnek. És ha a kormány erre magától rá nem jő, ne hagyja békén a törvényhozó testület.

Aki Magyarország jövőjébe tekint: a cselekvés közepénglátja a városokat. Központot, honnan sugárzik az erő, a kezdeményezés, az eszme a haladás minden irányban. A városok jóléte: a vidékek erőforrása, jóléte. A vidékek boldogulása a városok erje. E körforgás megadja az állam erőt, a haza javát, anyagi-szellemi erjét. Amely kormány nem érzi, nem érti ezt át: az téves uton jár, nyomot veszít.

„Kérjetez és megadatik, zörgessetez és megnyittatik” szól az ige. És ez igaz! Elég volt a halogatásból. A kormány honorálja a városokat, a városok értsék át hivatásukat, a törvényhozás teljesítse kötelességét.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Városunk közigazgatási bizottsága f. hónap 5-ikén tartotta rendes havi ülését Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével. Ez alkalommal a szakelőadók a következőkben terjesztették elő jelentésüket.

I. A polgármester jelentése december hónapról.

a) *Rendészet.* A rendőrség által tartatztatott: lopásért 3, rendőri kihágásért 211, összesen 214 agyén. A királyi ügyésségnek átadott 2, rendőrileg elintéztetett 211 eset. Kitalonkoltatott 30 agyén, míg a városon keresztül 66, kénszerutlevéllel 32, összesen 128 agyén.

b) *Iparügy.* A rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság az önálló iparágak gyakorlására 31 esetben adott ki iparengedélyt és ezért összesen 340 korona folyt be a házépentárba ipariskolai célokra. Munkakönyv 72 drb adatot ki.

c) *Katonaiügy.* A katonai létszám: cs. és kir. közös hadseregebeli 1333 ember és 571 ló, m. kir. honvédség 1036 ember és 432 ló; beszállásoltatott 2 tőrzs, 6 főtiszt és 2 legény; szálláson volt a Salétrom laktanyában a cs. és kir. 7. huszárezredtől 60 ember és 57 ló.

d) *Adóügy.* Befizettett: állami adó 126,690 kor. 55 fl.; betégapótlási pótdó 5753 kor. 61 fl.; had-

mentességi-díj 1525 kor. 68 fill.; fegyveradó 36 kor. 92 fill.; idegen adó és illeték 2426 kor. 21 fill.; orsz. gazd. munkás és cselédpénztár járulék 78 kor.; kereskedelmi és iparkamarai illeték 870 kor. 95 fill.; nyírvizszabályozási járulék 7798 kor. 76 fill.; 2°/o-os tüzi-váltás 1981 kor. 48 fill.; 2°/o-os ipariskolai adó 1981 kor. 48 fill.; 3 és 1/2°/o-os alamizna váltás 3467 kor. 59 fill.; 18 1/2°/o-os pótdadó 18,903 kor. 69 fill.; utadó 10,286 kor. 73 fill.; ebadó 204 kor.; egyházi adó 7920 kor. 25 fill.; végrehajtási költség 2457 kor. 63 fillér.

e) *Községi bíróság ügyforgalma.* November hórló hátralék 147 drb; decemberben érkezett 245 drb; összesen 392 drb. Valamennyi elintéztetett.

Jeleni a polgármester, hogy december 3-ikán az állami anyakönyvi hivatal megvizsgálta és ott minden rendben talált.

Összinté fájdalommal jelenti, hogy december 28 ikán Király Gyula tanácsnok meghalt. A megboldogultat, ki a bizottságnak is hosszú időn át, mint helyettese egyik előadója volt, az esztendő utolsó napján helyezték osztatlan részvét mellett örök nyugalomra.

II. Az arvaszéki elnök jelentése.

November végén gyámság alatt maradt	5228	egyén.
November végén gondnokság alatt maradt	93	"
Együtt:	5321	egyén.
Decemberben gyámság alá jött	52	egyén.
Decemberben kitöröltetett	41	"
December hó végén gyámság alatt maradt	5237	"
December hó végén gondnokság alatt maradt	95	"
Összesen:	5332	egyén.

A gyámpénztár állása.

a) *Gyámpénztári kezelés:*

Kézpénz	4702	K 96 f.
Betét és értékpapír	1.132.417	" 50 "
Adóslévl	1.137.073	" 74 "
Drágaság, érték	7096	" 81 "

b) *Betéti kezelés:*

Kézpénz	1941	K 64 f.
Betét és értékpapír	474.471	" 19 "
Adóslévl	5850	" — "
Drágaság	38	" — "

c) *Kamathátralék* 1226 K — f.

Ügyforgalom.

December hó 1-ső napján hátralék volt	83	drb.
December hóban érkezett	930	"
Összesen:	1013	drb.

Elintéztetett:

a) Ülésben	530	drb.
b) Ülésen kívül	349	"
c) Haviülésen	134	"
Összesen:	1013	drb.

Tevékenység.

Decemberben kiadott	867	drb.
Decemberben maradt hátra	32	"

Összesen: 899 drb.

III. A királyi ügyész jelentése.

A debreczeni kir. törvényszéki fogházban november végén fogva maradt 125 férfi és 10 nő; decemberben jött 91 férfi és 25 nő, szabadult 108 férfi és 20 nő; fogva maradt december végén 108 férfi és 15 nő, kik összesen 4119 napot töltöttek a fogházban; az átlagos napi létszám 133 volt, amely szerint a tavalyihoz képest nem változott. Fegyelmileg büntetve az örök közül senki sem volt, míg a letartóztatottak közül egy fegyelmi büntetést kapott. A rabunkta keresmény 957 kor. 60 fillért tesz ki, mely összegből a letartóztatottak részére 93 kor. 50 fillér esik.

Az általános állapot egyebekben, u. m. rend, fegyelem, tisztaság, egészségügy és élelmezés tekintetében kielégítő volt.

IV. A királyi főmérnök jelentése

A kiépített állami és törvényhatósági közutak jó állapotban vannak.

Ez idő szerint utépítések nincsenek folyamatban.

V. A királyi pénzügyigazgató jelentése.

Egyenes adóban befizetett	164,971	K 27 fill.
Hadmentességi díjban	1,434	" 50 "
Bélyegjövődékben	184,522	" 90 "
Jogilletékekben	41,614	" 23 "
Díjjövődékben	1,997	" 43 "
Dohányjövődékben	183,361	" 45 "
Határjövődékben	193,106	" 86 "
Fogyasztási és italadóban	25,846	" 62 "

Fizetési halasztást saját hatáskörömben 3 esetben engedélyezett, míg a m. kir. pénzügyminiszter ur 40 esetben adott halasztást.

Időleges házáod mentesség 171 esetben lett megállapítva. Egyben jelentem, hogy a m. kir. pénzügyminiszternek 1909 dec. 30-án kelt 4732 sz. rendelete folytán a közadót és azok módjaira behajtandó kincstári követelések behajtásának a költségvetési törvényen kívüli állapot megszüntéig való felfüggesztése iránt a kir. pénzügyigazgatóság 33—1910 sz. a. intézkedett.

VI. A kir. tanfelügyelő jelentése.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a debreczeni ref. iskoláknál Govrik Miklósné-Konrád Mária tanítónőnek 335 kor. fizetést kiegészítő és 200 kor. korpótlék államségélyt, Herczeg Béla tanítónak 160 korona korpótlékot, Kálmán Ignác tanítónak 140 kor. államségélyt, Karsai János tanítónak 140 kor. korpótlékot, Papp Ignác tanítónak 160 kor., Szemere Lajosné tanítónőnek 335 kor. fizetés kiegészítést és 200 kor. korpótlékot, Telki Rózának 335 kor. kiegészítést, Tóth Sándor tanítónak 80 kor. korpótlékot, Törőné Korpassy Máriaának 335 kor. fizetés kiegészítést, Varga Bélának 335 kor. fizetés kiegészítést és 100 kor. korpótlékot engedélyezett. Rosenné Brief Ilona debreczeni végkielégített tanítónőnek, miután a nyugdíjbizottság által szolgálatra képesnek találtatott, a miniszter újból való alkalmazását megengedte. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa Juhász József debreczeni állami gazdasági szaktanítónak 100 kor. jutalmat engedélyezett a népkönyvtár kezeléséért.

A tanyai iskoláknál a tanulók száma a következő:

Bánkon	65	mindennapi	6	ismétlő.
Belső ohaton.	68	"	28	"
Ebesen	69	"	12	"
Elepen	50	"	—	"
Fancsikán	100	"	39	"
Haláp	61	"	2	"
Hegyes	68	"	2	"
Köszlőszeg	64	"	10	"
Nagycsere	103	"	26	"
Ohatelekháza	65	"	25	"
I. sz. Ondód	90	"	19	"
II. sz. Ondód	74	"	22	"
Pacz	66	"	24	"
Szepes	32	"	26	"

Az országos tanítói árvaházban volt 85 fiú és 84 leány, összesen 169; kiknek egészségi állapota jó volt.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a tanítói árvaház kibővítését és átalakítását elrendelte, a szükséges intézkedések megtételére az intézet igazgatóját felvatta.

VI. A tisztí főorvos jelentése.

A múlt évi december havában a közegészségügyi viszonyok sokat javultak. A halálozások száma is kevesebb (160), novemberben (175), a betegedések pedig általában enyhék voltak. Legutóbb a légző szervek hurutos bántalmai, s ezek mellett szórványosan kanyaró (121), vörheny (4), roncsló torokkál (4), hasihagymáz (11), bárányhimlő (9), fültőmirigylob (1) és számarhurut (4) esetben fordult elő.

Halálzással végződött hasihagymáz 6, kanyaró 3, roncsló torokkál 1 esetben.

A 7 éven aluliak gyógykezelése nem történt. Orvosrendőri hulléscemle 1 esetben történt, a többi öngyilkosság miatt.

Az általános piacvizsgálatok eredménye szokatlanul kielégítő volt.

Köztisztaság a viszonyokhoz képest tűrhető.

Statistikai adatok.

Születtek			Halálozások	
Reform.	89 fi,	87 nő	61 férfi	53 nő
Rk.	25 "	16 "	15 "	10 "
Gk.	3 "	6 "	2 "	3 "
Gkeleti	—	—	—	—
Ág. ev.	1 "	1 "	1 "	2 "
Izraelita	10 "	6 "	5 "	5 "
E. yéb	—	—	2 "	1 "
Összesen	128 fi,	116 nő	86 férfi	74 nő

Szaporodás 84, ami 12.68%-nak felel meg. Törvénytelen szülött volt 31; az összes szülöttek 12.70%-a.

Nevezetesebb halálokok.

Hevenyfertőző betegség 10, gümőkór 20, rák 1, görcsök (gyermekéknél) 8, bélhurut (gyermekéknél) 15, halvaszületés és vetélés 24.

Hizasságra lépett 68 pár, ebből ref. 391, róm. kath. 2, izraelita 5, vegyes vallású 22.

Beteg-városi cseléd- és szegények száma volt a kerületi tisztí orvosnál összesen 439; ebből 462 kanyaró és 77 tekvő.

A közhórha forgalma.

Dec. hóra ájtótt	164 fi,	108 nő,	összesen	272 beteg.
" felvétetett	195 "	120 "	"	331 "
" kibocsátva	213 "	122 "	"	335 "
" meghalt	13 "	10 "	"	23 "
" 31-én maradt	133 "	102 "	"	235 "

Városi szülésznök szegény szülötteket nem jelentettek be. A mentő-egyesület december hóról nem adott be jelentést.

A szakeladók jelentését a közigazgatási bizottság tudomásul vette, majd egyes felebbezések lejártyalása után az ílés véget ért.

Mezőgazdasági politikánk demokratikus iránya.

A magyar mezőgazdasági politikát megrágalmazta már egyik-másik ellentétes irányú lap és ilyen alkalmakkor néhány frázis kíséretében gyakran kiállotta ki reakcionáriusnak, nagybiratokosok szekeréjének, a szociális, haladás ellenségének. Ezeket az indultos kirohanásokat eleget hallottuk, legyen szabad hát végre egyszer néhány soron keresztül tárgyilagosan szólnai az „agráriusok“ által csinált mezőgazdasági politikáról, annak demokratikus irányáról és szociális kérdések iránti érzékéről.

Az utolsó években a mezőgazdasági politika első irányítója, a földművelésügyi miniszterium, hatalmas lázas munkát végzett. Ezen időből származó alkotásai között első helyet foglalnak el a cseléd-törvény, a gazdasági munkásházak állami támogatásáról szóló 1907. évi XLVI. az állattenyésztés fejlesztéséről szóló 1908. évi XLIII. törvények és végül a törvényhozásnak már benyújtott, de a válságos idők miatt még mindig a javaslat stádiumában lévő telepítési javaslat.

A cseléd-törvényről sok szó esett pro és kontra, — nem volna sok értelme a vitában már elhangzott érveket és ellenérveket újra megismételni, az azonban mindenesetre figyelemre méltó a vita lefolyásában, hogy a törvény ellen szórt gúncok mily hamar mentek feledésbe. Ez minden érvelésnél jobban bizonyítja annak méltányosságát. Uzsorás világot élünk. A tőkének minden térer nagy a hajlandósága a munkások kizsárolására, — a munkásoknak a szakszervezeti nevelés ugyancsak kedvet adott az aratásztrájkos, zsaroló politikára. Erős kézzel kellett itt a létért való küzdelemben elvadt felek között egyensúlyt teremteni, — sikerült is. Szigorral állja útját mindkét részről a tulkapásoknak s ugyanolyan szigorral védi a méltányos és jogos érdeket. A munkások tisztességes keresetét és munkaalkalmat biztosít, a cselédlakásokra vonatkozó intézkedésével pedig higiénikus lakásokról gondoskodik számára nem kis megterhelést róva ezáltal a munkaadókra.

A munkások helyzetének javítására vonatkozó intézkedések között egyike a legérdekesebb jótéteményeknek a gazdasági munkásházak építésének állami támogatása, mely a házak építésére a törvényhatóságok és községek együttműködése mellett jelentékeny kedvezményeket s pénzübirat hozzájárulást biztosítván, lehetővé teszi, hogy mind

több munkás jusson nagyobb megterhelés nélkül tisztességes családi otthonhoz.

A cselédtörvény és az 1907. évi XLVI. törvény-cikk a munkás és cselédsorban levő szegény nép megélhetését biztosítja és helyezi szilárdabb alapokra, az állattenyésztés feljavításáról szóló törvény főképpen a kisgazdák érdekeit szolgálja. Állattartás nélkül kisgazdaság el nem képzelhető, viszont egy két jó szarvasmarha egy egész paraszteszaládnak ad biztos megélhetést és pedig nemesak tejtermékei és élő hozadékai által, hanem trágyaszolgáltatásával is, melylyel lehetővé teszi, hogy a paraszti vagyonát kitevő néhány hold föld megfelelően műveltsék. A kisemberekre nézve az állattartásnál elkerülhetetlenül szükséges a jó közlegető, s rendkívül fontos boldogulási kérdés állatának minősége. Erről a két feltételről gondoskodik az idézett törvény.

A községek, közbirtokosságok, gazdatársadalmi egyesületek és szövetkezetek apa és anya állapotbeszerését közvetli, szállítási díjkezelvényeket, a felvett kölcsönök kamatterhének feléig terjedő segélyeket ad. Ugyaníly módon segít a sokféle érdekelhető vált legelőhiányon s a fent említett gazdatársadalmi egyesületeknek, községeknek és városoknak legelővásárlásait és legelőjavítási munkálatait ugyancsak a felvett kölcsönök kamatterhének elvállalásával könnyíti meg.

Ugy a gazdasági cselédek és munkások, mint az önálló gazdák szempontjából áldásos intézmény a gazdasági munkás- és cselédségpénztár, mely a fölmvelésügyi miniszter kezdesére és felügyelete alatt alakult. A gazdasági munkás- és cselédségpénztárnak tagja lehet minden a gazdaság bármely ágában foglalkozkodó egyén, a cselédek és munkások pedig szükségképpen tagjai, mert az idevonatkozó 1900. évi XVI. törvénycikk minden munkadónak köteletségévé teszi, hogy alkalmazottait a segélypénztárba beírassa s ily módon biztosítsa. A pénztár tagjainak egy baleset, mint balesetből eredő rokkantság idején is anyagi támogatást nyújt, ha pedig a baleset halálukat okozza, családjuknak juttat a viszonyukhoz képest tekintélyes összegű segélyt.

Még nem emelkedett törvényerőre, de a nagy szükségességnél fogva, mely megalkotását involválta, rövidesen azzá kell válnia a telepítésről, birtokfeldarabolásról és egyéb birtokpolitikai kérdésekről szóló javaslatnak, mely közvetlenül a politikai krízis kitörése előtt került a képviselőház elé. Nemzeti politikai jelentősége általánosan ismert, e mellett azonban semmi tekintetben nem szorul háttérbe az a nagy gazdasági és szociális érdek, melyet szolgál. Kiküszöbölő a földínség indító okát, gátat vet a roszhiszemű, tisztességtelen nyereszkesedésre alapított parcellázási üzelmeknek, kényelmes módozatokat ad a földszerzésre mindazoknak, akik komolyan akarnak dolgozni és szerezni.

E helyen ninesen alkalmunk a részleteket is elsorolni, megemlítendőnek tartjuk azonban, hogy a telepítés és ingatlan feldarabolás szabályozásán kívül, módot ad a holtkézen levő birtokok betelepítésére is s megnehezítvén a külföldiek elharpóztolt birtokvásárlását, egyre több földet tesz hozzáférhetővé a magyar népek.

Ezek a birtokpolitikai téren a nagy nyilvánosság előtt készült alkotások. Ha a miniszterium rendeleteit és intézkedéseit vesszük vizsgálat alá, melyekben a kormány eljárása nem volt annyira kitéve a nyilvános bírálatnak, ugyanezeket az elveket látjuk érvényesülni, — talán még nagyobb mértékben.

Ezt az elvet, a kisemberek boldogulásának és szociális helyzetének ápolását látjuk érvényesülni a kirendeltségek, a segítőakciók munkájában, a háziipar fejlődésében, a szövetkezeti eszme ápolásában. És az eredmények fölülmulják a várokozásokat. Háziipari termelésünk néhány év alatt csaknem háromszorosára emelkedett, tejszövetkezeteink napról-napra fejlődnek, izmosodnak úgy, hogy a külföldi tejtermékek behozatala, mely néhány év előtt még tekintélyesnek volt mondható, az utóbbi években, dacára a fogyasztás emelkedésének, a minimumra csökkent.

Ezek az alkotások adják karakterét annak a mezőgazdasági politikának, mely ellen a társadalom osztályharcait kedvelők sokszor sóznak rágalmakat és mely a mezőgazdasági termelés teréről visszaszorította a harc szellemét, nem erőszakkal, de a bajok orvoslásával kis emberei érdekeinek szerető gondozásával.

J. J.

Rendőrségünk 1909. évi statisztikája.

A bűnesetek számokban.

A debreczeni rendőrség büntügyi osztálya most állította össze egy évi működésüknek statisztikai kimutatását. A nagy számok hatalmas munkásságról tanuskodnak és igen érdekes képet nyújtanak arról, hogy tizenkét hónapban át mennyi, különféle fajtaúgy: bűnvádi följelentés, kihágás, baleset, öngyilkosság, gyilkosság kerül a debreczeni rendőrség büntügyi osztálya elé.

A statisztika maga egyébként a következő: A debreczeni rendőrség büntügyi osztályához érkezett az elmúlt 1909. évben:

Bűnvádi följelentés	1621 esetben.
Kisebb rendőri nyomozást végzek vidéki megkeresések útján is:	4000 esetben.
Kihágási följelentés érkezett	4280 "
Balesetel bejelentettek	25 "
Öngyilkosságot	34 "

A rendőrség gyilkosságért letartóztatott két egyént: Mitrásku Demetert, a Csilag-utcai dráma szereplőjét és Olajos Károlyt, a Honvéd-utcai merénylőt. Mindkét ügyet a debreczeni kir. törvényszék már letárgyalta és ítéletet hozott.

Gyermekölésért letartóztatott egy nőt. Lopásért letartóztatott 26 férfit és 10 nőt. Erőszakos nemi közönségsért letartóztatott egy férfit.

Csalásért letartóztatott két egyént. Rendőrségi kihágásért letartóztatott 1394 férfit, 601 nőt.

Összesen letartóztatott 2038 egyént. Emből a kir. ügyészséghez átadtak 43 egyént. Rendőri büntettek miatt letartóztatott 1995 embert.

Az elmúlt évben helyből eltoloncoltak 238 férfit és 199 nőt.

Letartóztatott átutazó egyén volt 491 férfi és 115 nő.

Kényszerutlevéllel eltoloncoltak a városból 247 férfit és 109 nőt, összesen 1349 egyént.

A bűnözéseket nagyobb számban tehát a férfiak követték el még a lopásban is, holott ebben a „szakmában” a nők szoktak nagyobb eredményeket elérni.

Hírek.

— **A villamos vasut ügye.** Emlegettük, hogy a miniszter a villamos vasut ügyét leküldötte azzal, hogy a villamos vasutra megszavazott évi 40.000 korona hozzájárulást nem engedélyezi, csak az esetben, ha a közgyűlés másodsorú megajánlása ezen összeget és ez esetben azonban a fedezetnek kimutatásához ragaszkodik. A miniszternek ezen rendelkezése kétségkívül a város közönsége érdekét tartja szem előtt, mert valóban nem tudjuk megérteni, hogy a város miért adjon 40.000 korona támogatást tíz éven át egy üzemi vállalatnak akkor, midőn ez a vállalat első sorban is a részvényesek érdekeit szolgálja. A város ezen 40.000 korona hozzájárulást csakis pótdó utján fedezheti, már pedig ezen 40.000 koronának közköltőbe beállítása emeli a közköltő mostani százalékát. Mindenesetre kívánatosnak tartjuk a helyi vasútnak villamos erőre való átalakítását és berendezését, a kívánt hozzájárulást azonban nemcsak mostani helyzetünkben, de elvi szempontból sem tartjuk a városra nézve előnyösnek. A leirat értelmében a városi tanács elhatározta, hogy azon bizottságot, mely a helyi vasut kiküldöttével tárgyal, folyó hónap 11-ére összehívja, ahol megbeszéli a miniszter leiratát.

— **Helyettesítés.** Néhai Király Gyula gazdasági tanácsnok halálával megüresedett gazdasági ügyosztály élére a városi tanács Szabó Kálmán tanácsnokot állította.

— **Választás.** A város tisztviselői, kezelő és segéd-személyzete nyugdíjogosult tagjait felkérjük, hogy a tisztikar és kezelőszemélyzet részéről megválasztandó 3 tag választásának megejtése végett f. hónap' 9-ikén délelőtt 10 órakor jelenjenek meg a városház nagytermében.

— **A gazdasági tanácsnoki állás betöltése.** Néhai Király Gyula elhunytával megüresedett tanácsnoki állásra már megindultak a önjelölések és különböző kombinációk. Előre becsátjuk, hogy mi nem foglalnuk ezidőszerten egyik jelölt mellett sem állást, pusztán annyit kívánunk megjegyezni, hogy a városi Tanács intézkedésével, hogy tudniillik ideiglenesen Szabó Kálmán tanácsnokot állította a gazdasági ügyosztály élére, teljesen meg vagyunk elégedve. Hogy ki nyerve el ezen állást, igazán nem tudnánk megmondani és mivel igen sokan vannak ebben a nézetben, leghelyesebb volna a Király Gyula örökeit egyideig, mondjuk, a tavaszig betöltetlenül hagyni. Szervezeti szabályzatunk fenn van a belügyi kormánytól és mivel a politikai viszonyok miatt nem igen remélhetjük annak mostanság való jóváhagyását,

a gazdasági tanácsnoki állás betöltése: várhat a szabályzat jóváhagyásáig, vagy visszautasításáig. Nem lehetetlen az sem, hogy a belügyi kormány a szervezeti szabályzatnak a város vagyonának kezelését, illetve a javadatmak kezelését el fogja választani a szoros értelemben vett közigazgatástól, amely esetben egészen más nézőpontok szerint történnék ezen állás betöltése. Ugyancsak a közgyűlés régebben kimondotta, hogy a hetedik tanácsnoki állást a szervezeti szabályzat jogerőre emelkedéséig nem tölti be és mivel a közigazgatás gépezetének kerekéi e nélkül is jól forognak, nem tartjuk szükségesnek, hogy a Király Gyula öröke azonnal betöltesse. Jól megfontolandó továbbá ezen állás betöltésének kérdése, mert ennek az ügyosztálynak élére nemcsak munkaeuró, hanem szakférfiui is szükségesek, aki ért a gazdasági dolgokhoz és nem mint Deus ex machina pattan az ügyosztály élére. Éppen azért az önjelöltek törekvését nem fogjuk elősegíteni, se írásban, sem szóval, sem szavazatunkkal, még kevésbé azokat, kik ez alkalommal sajtóíródat rendeznek be céljaikra és mondva csinált reklámokban ajánlják fel magukat, holott szegény Király Gyulának a sirja sem gyepesedett be. Kár tehát kilincselni, kapaszkodni, ajánlani, ajánlatni, dicséretelni, mert hisz sokkal kisebb város vagyunk, hogysem egymás értékét ne ismerünk. Aki méltó és rátermett erre az állásra, azt ugysis megtalálja a törvényhatósági bizottsági közgyűlés és a város vezető férfainak bölcsesége. Mert elővélre is szakítani kell már azzal az ósdi felfogással, hogy „akinek az Isten hivatalt ad, ész is ad hozzá.” Mindenesetre azonban méltányosnak, igazságosnak és kívánatosnak tartjuk, hogy olyan araváló nyerve el azt az állást, aki már a várost régen szolgálja és az előléptetésre érdemeket szerzett.

Nézetünk szerint a gazdasági tanácsnoki állás betöltése elvárhat, ha tovább nem is, de a tavaszi közgyűlésig.

— **Ingeny könyv a házinyulenyésztéről.** A Házinyulenyésztők Országos Szövetsége (Budapest, Csillaghegy) a házinyulenyésztés népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg a most megjelent ismertetőjét a házinyulenyésztésről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági mellék ágazatot, hogy maga is bele foghat a jövedelmező tenyésztésbe. Ez a kezdet is megkönyvii a Szövetség azzal, hogy jó tenyésztő anyag beszerzését közvetíti, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad. A házinyulenyésztés és gerezájuk gyűjtését a Szövetség cillaghegyi telepén, valamint husok árusítását a Központi Vásárcsarnokban Budapest, megkezdtek; a ternekek tehát bármely mennyiségben értékesíthetők.

— **A Sümegi Darnay muzeum ingyen napra 1910. évre** megjelent a szerzőnek Darnay Kálmánnak nagylelkűségéből. A Sümegi Darnay muzeum 33 éve áll fenn és az ország legszebb múzeumának egyike. A naptár a csillagászati részen kívül közli a muzeum 1909. évi gyarapodását, közöl továbbá verseket és elbeszéléseket lapunk szerkesztőjéről és különféle hasznos tudnivalókat.

— **Eszköllet.** Ifj. Török Gábor, kit Wessprémy Zoltán főispán a múlt hóban nevezett ki városi mérnöknek, a héten tette le a tanács kezébe a hivatalos esküt.

— **A szabályozási tervek nyomtatásában.** A városi tanács utóbi ülésében elhatározta, hogy az utacsabályozási terveket 500 példányban kinyomatja s azokat a törvényhatósági bizottsági tagoknak megküldi.

— **A szivattyutelep tervel.** A város vízvezetési bizottsága — mint ismeretes — megállapodott abban, hogy a központi szivattyutelep terveit s műszaki leírását Pazár István főmérnökkel készíteti el. A megbízásnak Pazar eleget tett. A nagy műszaki tudás igénylő munkát, tervezetet és költségvetést elkészítette. — Vasárnap, — hó 2-án ülést tartott a vízvezetési bizottság, melynek elnöke Kovács József polgármester volt. Aczél Géza főmérnök bejelentése a Pazár István által elkészített központi szivattyutelep terveit, műszaki leírását, költségvetését stb. A tervek szerint a szivattyu-telep az e célra előirányzott összegnél 200 ezer koronával többé fog kerülni. A terveket a bizottság tudomásul vette s felküldi az országos vízműfelügyelő bizottság mérnöki osztályához, amely felülbírálja azokat. Erős kiltatás van arra, hogy a tervek még a tavasz elején leérkezzenek s az építkezéshez hozzáfognak.

— **Pálmafonásu kalapgyártás Magyarországon.** Hajdúnánás szalmafonó lakosai körében évek óta jobban és jobban kifejezték a szalmakalappártás népszerűsége. Ez idő szerint nem kevesebb, mint nyolc szalmagyártó ipartelep van Hajdúnánáson, noha a durva szalmakalap iparnak állandóan rosszabbodik a piaca és az új balkán-szerződés még azallal is fenyegetnek, hogy egyik legjobbnak piacunkat veszítjük el. Ezzel szemben pedig az vendég figyelmébe, hogy finomabb szalmakalapokból Magyarországra évenként két és fél millió korona áru jön be. Egyrészt a szalmafonó iparral foglalkozó nép érdekében, másrészt a külföldi behozatal ellenességére a földművelésügyi miniszter Hajdúnánáson háromszáz munkásnének finomabb pálmafonásu kalapgyártásra elajándékozta a házipari kurzust rendeztet és a szalmafonásban amugy is rendkívül ügyes nánási nép oly feltűnő és mindenképpen versenyes képes áru készíti, hogy a magyar pálmakalap semmivel sem lesz minőségben kifogásolható s a maga oklasi és amerikai pálmafonásu kalapoknál. Meggyevezük, hogy Európában a hajdúnánási pálmafonásu kalapkészítő-telephez hasonló csak egy van elzárban. A nánási legujabb dívtanulmányok szerint készülő pálmakalapok már a jövő nyáron forgalomba kerülnek.

— **Állatok védelme télen.** Hasznos házi állataink épügy, mint hasznos vad állataink is, kivált télvíz idején szorulóknak a mi védelmünkre; tegyük meg hát értük, amit tennünk lehet, nemcsak azért, mivel ez emberségi kötelességünk, hanem azért is, mivel az akármily rendű hasznos állat az emberi érdekeknek kimagasló munkása.

Rövidre fogva a teendőket, igyekezzünk télen, kivált sikos ut esetén lovat, ökröt úgy patkoltatni, hogy kisikamodásuk s felbukásuknak, megsérülésüknek útját vágjuk és ne feledjük, hogy munkás állataink a nehéz hasznos, sikos uton csak alig fél akkora terhet képesek legyőzni, mint jobb uton. Gondoskodjunk dermesztő hidegben kellő betakarásukról is.

Ne feledkezzünk meg portafőző kutyáinkról sem, téli öljük legyen lehetőleg meleg; ez elérhető szalmával, bővebb almozással.

Fordítsunk kiváló gondot hasznos oly vadmadarainkra (nem is hangsúlyozván külön hasznos szelíd szárnyasaink vésését), amelyek itthon telelnek és amelyek tavaszkori messzé földről ismét visszavándorolnak hozánk és irtják a növényvilágnak télen-nyáron milliárdnyi rovar és egyéb állenségeit, ekként meg se mérhető hasznat hajtva közigazdaságunknak. Ne sajnáljunk nevezetesen e hasznos vad szárnyasoktól télvíz idején némi csekély kiegészítő eleséget — asztalmorzást, gabonahulladékot; — ne rösteljünk számukra védő helyekről gondoskodni, tavasz időre tészkelő alkalmazosságokról se feledkezzünk meg. Igyekezzünk gazdálkodásunk e munkás ingyenes napszámóimat vásott gyermekek, vadérésű felnőttek üldözésétől, pusztításától is megvédeni.

Ebben felgaldalásosabb működést a lelkesek, tanítók időnkénti oktatásaikkal, a helyi hatóságok pedig a vonatkozó törvények és rendeletek szigorú betartásának ellenőrzésével fejthetnek ki. Nagy, közhasznú misszió ez, érdemes minden jó hazafinak sikra szállni vele.

Vidéki állatvédő egyesületek alakításával, madárvédő gyermekligák szervezésével, a madarak és fák napja ünnepélyének rendezésével, megint kivált a helyi hatóságok, lelkesek, tanítók tetteinek igen sokat kevés fáradsággal és anyagi áldozat nélkül.

Ez irányokban való tájékoztatásért forduljon az érdeklődő a már vidékén fennálló állatvédő egyesülethez, vagy az országos egyesülethez, amely készséggel ingyen támogat minden ilyen törekvést. Ez egyesület címe: „Országos Állatvédő Egyesület”, Budapest, IX., Ernő-utca 11—13. sz.

18,461. és 18,690. sz.
1909.

Zártajánlati felhívás.

A városi Tanács a Degenfeld-téren létesített árusátráknak a Rózsá utca-ra néző 4. és Csapó-utca felőli 3., ugyszintén a Simonffy-utcai piac-téren lévő árusátrák üres oldalrészzeit reklámhirdetések céljára az 1910., 1911. és 1912. évekre bércbadja.

A reklámhirdetések állandóbb és díszesebb kivitelű olajfémnyek lehetnek, a sátor oldalára festve, melyekre vonatkozólag a főmérnök engedélye a kivitel előtt kikérendő. Idény- és alkalmiszéri hirdetések azonban plakát alakjában a sátor oldalára felragasztás alkalmazásával nem eszközölhetők.

A hirdetések az érdekeltektől mindenkoron tisztán és jókarban tartandók s amennyiben azon helyekre a városnak saját céljaira időközben szüksége volna, köteles lesz engedélyes a hirdetések felhívására eltávolítani és a sátor oldalát eredeti állapotába visszahelyezni.

Felhivatnak az érdeklődők, kik a jelzett árusátrák oldalait téli célra és időre akár összesen, akár egyenként bércbevenni óhajtják, hogy zártajánlataikat — a bérösszeg megjelölésével — a polgármesteri hivatalhoz 1910. évi január hó 15-ik napjának d. e. 10 órájáig adják be. A beérkező ajánlatok ugyanezen nap d. e. 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni a városház könyvtári szobájában.

Debreczen, 1910. évi január hó 3-án.

A városi Tanács.

18,929/1909. szám.

Tenyészbika árverési hirdetmény.

A Debreczen városi törzsgyűléből eladásra kijelölt 12 darab bikának nyilvános árverésen eladása elrendeltetvén, ezen árverésre határnapul 1910. évi január hó 17-ik napjának d. e. 9. órája a debreczeni országos baromvásártérre tüzetett ki.

Miről a venni szándékozók azzal értesítettek, hogy ezen eladásra kijelölt bikák a Város epreskert telepén előzetesen megtekinthetők.

Debreczen, 1909. évi december hó 30-án.

A városi Tanács.

MEGJELENT	
•••••	
„Ős Debreczen”	
Elheszélésök Debreczen múltjából.	
Irtja: KONCZ ÁKOS.	
•••••	
Ára díszes kiállításban 3 korona.	
Kapható a szerzőnél (Városház, földszint 7. számú szoba vagy lapunk kiadó-hivatalában, a városi nyomdávállatnál. o o	

17,100—1909.

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező, alább felsorolt üzlethelyiség, földek és csapszék az 1910. évi január hó 12. napján, azaz szerdán, délelőtt 9 órákor a városház nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak aatni.

Az árverési feltételek a városi számvédeli hivatalban a hivatalos órák alatt (8—1) megtekinthetők.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottságnál letétbe helyezni.

Árverés az alábbiakra tüzet ki ki:

1. A Bocskay-tér 1. sz. házban levő üzlethelyiség 1910. évi május hó 1-től 1913. május 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 192 korona.

2. A baromvásártéri csapszék 1911. évi január hó 1-től 1914. évi január hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 1250 korona.

3. A „Begány” csapszék 1911. évi január hó 1-től 1914. évi január hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 1210 korona.

4. A „Látóképi” kocsmá és a hozzátartozó mintegy 10 nyilas szántó- és legelőföld 1910. évi október hó 1-től 1916. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 3805 korona.

5. Az epreskerti csapszék az 1911. évi január hó 1-től 1914. évi január hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 301 korona.

6. A „halápi” csárda, s az ahhoz tartozó 45 hold 894 □-öl területű föld az 1911. évi január hó 1-től 1917. évi január hó 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár: 1535 korona.

7. A „Gugyori” csapszék és hozzátartozó 98 hold 202 □-öl területű szántó, kaszáló és legelő föld 1910. évi október hó 1-től 1916. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 3405 korona.

8. A „Kadarc” parti fogadó és a hozzátartozó 233 hold, 1513 □-öl területű föld 1910. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár: 6850 korona.

9. A tócskerti jégverem és telke, az 1910. évi október hó 1-től 1913. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 150 korona.

10. A sámsonligeti 485 hold 650 □-öl területű föld, az 1910. évi október hó 1-től 1916. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár: 5000 korona.

11. A sámsoni vermes oldal nevű 473 hold 157 □-öl területű föld az 1910. évi október 1-től 1916 október 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 5055 korona.

12. A régi sertésvásártérre vezető ut jobb oldalán fekvő 1200 □-öl területű föld 1910. évi október 1-től 1913. évi október 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 402 korona.

13. A Józsa kert és a Nagyerdő közötti u. n. Holesy-féle 4 hold 58 □-öl területű föld az 1910. évi október 1-től 1913. évi október 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 70 korona.

Kelt Debreczen, 1909 december hó 16-án.

A városi tanács.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □
**DEBRECZEN SZAB. KIR.
 VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ
 SZABÁLYRENDELETEI-
 NEK GYÜJTEMÉNYE.**

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. Kossuth-utca, városház-épület.

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybelli és vidéki nyomdákna, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.